

A photograph of a man with dark hair, wearing a light-colored striped shirt, hugging a young girl with long brown hair from behind. The girl is wearing a blue t-shirt and is smiling slightly while looking towards the camera. They are sitting on a grassy field. In the top right corner, there is a purple rounded square containing the logo for 'PLEEGZORG Vlaams-Brabant & Brussel'. The logo consists of the word 'PLEEGZORG' in a stylized font, with 'PLEEG' in white and 'ZORG' in yellow. Below it, 'Vlaams-Brabant & Brussel' is written in a smaller white font.

**PLEEG
ZORG**

Vlaams-Brabant
& Brussel

Ouder-kind-contacten in pleegzorg: wegwijzer voor pleegzorgbegeleiders

Suzan de Hoog

Inleiding

Rechten

- VN-Verdrag inzake de rechten van het kind: direct en regelmatig contact hebben met hun ouders, tenzij dat niet in hun belang is
- Ouders: recht om contact te hebben met hun kind(eren)
- Kaderdecreet 2024 Geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid: proactief in te zetten op de realisatie van de rechten van kinderen, jongeren, hun gezin en context, en aanstaande ouders

Maatwerk en veranderlijk

- Verschillende factoren:
 1. Kenmerken van het pleegkind
 2. Kenmerken van het biologisch gezin
 3. Kenmerken van het pleeggezin
 4. Kenmerken van de plaatsing
 5. Kwaliteit van relatie/gehechtheid tussen betrokkenen
- Geen blijvend advies

Opstellen inschattingsinstrument

- Literatuurstudie
- Practice-based onderzoek: criteria die PZB gebruiken om adviezen te geven over contactplannen
- Bezoekzoeker
- Checklist Oudercontacten in de Pleegzorg

Richtinggevende uitgangspunten

Richtinggevende uitgangspunten

- Welzijn kind staat steeds voorop
- Hoe ouder het kind, hoe meer de wensen van het kind richtinggevend zijn
- Veiligheid kind bepalend voor wel/geen contact, plaats, wie aanwezig
- Bij voorkeur contact op voor kind vertrouwde en veilige plek
- Continuïteit, regelmaat, vaste structuur, voorspelbaarheid belangrijk, bij uitstek voor jonge kinderen
- Hoe jonger het kind, hoe belangrijker dat een gehechtheidsfiguur aanwezig is
- Bij jonge kinderen beter meer frequente contacten van korte duur dan minder van lange duur
- Contacten moeten zoveel mogelijk aansluiten bij het dagelijks ritme/leven van kinderen
- Contactfrequentie en duur mede afhankelijk van doelstellingen en pleegzorgvorm

Inschattingsinstrument

Kenmerken van de plaatsing

Module	<ul style="list-style-type: none">☐ Ondersteunende pleegzorg☐ Perspectiefzoekende pleegzorg☐ Perspectiefbiedende pleegzorg
Is het perspectief duidelijk voor alle betrokkenen?	<ul style="list-style-type: none">☐ Ja☐ Neen Toelichting (eventueel):
Doel(en)	<ul style="list-style-type: none">☐ Bestaande gehechtheidsrelaties behouden en gehechtheid met pleegouders bevorderen☐ Positieve identiteitsontwikkeling ondersteunen – betrokken zijn bij de ontwikkeling van het kind☐ Emotioneel herstel mogelijk maken (bijvoorbeeld herstel van contact tussen ouder en kind in geval van complex trauma, na lange scheiding)☐ Zicht krijgen op de relatie tussen ouder en kind en op de mogelijkheden van ouders☐ Vaardigheden van ouders verbeteren en beter laten aansluiten bij de noden van het kind
Reden(en) plaatsing	<ul style="list-style-type: none">☐ Fysieke mishandeling☐ Emotionele mishandeling☐ Fysieke verwaarlozing☐ Emotionele verwaarlozing☐ Seksueel misbruik☐ Andere Toelichting:

- Bestaande gehechtheidsrelaties behouden en gehechtheid met pleegouders bevorderen
- Positieve identiteitsontwikkeling ondersteunen – betrokken zijn bij de ontwikkeling van het kind
- Emotioneel herstel mogelijk maken (bijvoorbeeld herstel van contact tussen ouder en kind in geval van complex trauma, na lange scheiding)
- Zicht krijgen op de relatie tussen ouder en kind en op de mogelijkheden van ouders
- Vaardigheden van ouders verbeteren en beter laten aansluiten bij de noden van het kind

Leeftijd kind

Zuigeling 0-18 maanden

- Gezicht, stem, geur, aanrakingen, aanwezigheid
- Gehechtheidsfiguur beschikbaar

Kinderen 5 - 10 jaar

- Levensverhaal
- Gedrag interpreteren

Jonge kinderen 18m - 4 jaar

- Uiten gevoelens in gedrag
- Voorspelbaarheid

Tieners 11 - 18 jaar

- Veilige basis
- Levensverhaal

Kenmerken van de ouder

Ouder kan de contacten positief en leeftijdsadequaat invullen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder kan de noden van het kind inschatten/begrijpen en ze centraal stellen, is voldoende sensitief en responsief naar het kind	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder geeft gepaste boodschappen aan het kind tijdens de contacten (over pleegouders, plaatsing ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder kan het kind de toestemming geven om te verblijven in het pleeggezin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder is voorspelbaar (bijvoorbeeld houdt zich aan afspraken, kan zich reguleren of kan iemand meebrengen die daarbij helpt, biedt voldoende stabiliteit ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder functioneert in voldoende mate voor een goed genoeg verloop van contacten (voorbeelden die een mogelijke impact kunnen hebben: mentale gezondheidsproblemen, verslaving, (intergenerationeel) trauma ¹ , opvoedingsvaardigheden, intellectuele mogelijkheden, problemen met huisvesting ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									
De ouder heeft een veilig ondersteunend netwerk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
	Toelichting:									

Kenmerken van de pleegouders

De pleegouders erkennen het belang van contacten met ouder/familieid/persoon uit het netwerk en zijn bereid constructief mee te werken

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
Toelichting:									

De pleegouders zorgen voor veiligheid voor het kind

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Helemaal niet aanwezig</i>								<i>Sterk aanwezig</i>	
Toelichting:									

Advies met betrekking tot ouder-kindcontacten:

Haalbaarheid voor betrokkenen

Is het contactplan haalbaar voor het kind (denk aan vrijetijdsactiviteiten, contacten met andere familieleden ...)

Is het contactplan haalbaar voor de pleegouders (denk aan werk, hobby's, vervoer ...)

Is het contactplan haalbaar voor de ouders (denk aan werk, praktische haalbaarheid: vervoer, kosten, gezinssituatie, opvang van mogelijk andere kinderen, gezondheid, taal ...)

Is het contactplan haalbaar voor de pleegzorgdienst en pleegzorgbegeleider (denk aan bezetting bezoekerimtes, tijdsinvestering ...)

Ingevuld door:

“

Vragen
Opmerkingen
Bedenkingen

PEG ZORG

*Vlaams-Brabant
& Brussel*